

Fauna - ssaki

Bobr europejski, *Castor fiber*, ssak z rzędu gryzoni. Długość ciała osiąga 75–100 cm, ogona 30–35 cm, waga 18–30 kg. Masywna budowa ciała; futro bardzo gęste, od szaro- do czarnobrunatnego; ogon spłaszczony, pokryty łuskami, uszy i oczy małe, palce tylnych nóg spięte błoną pławną.

Zamieszkuje stojące i płynące wody w lasach liściastych o bogatym podszyciu. Prowadzi aktywny tryb życia o zmierzchu i w nocy. Jest znakomitym pływakiem, świetnie nurkuje, pod powierzchnią wody może przebywać nawet do 15 min. Kopie nory w przybrzeżnych skarpach lub buduje żeremia z gałęzi i mułu, do których wejścia zawsze znajdują się pod wodą. Na szczególną uwagę zasługują jego mocne, niezwykle silne zęby, którymi jest w stanie ścinać drzewa nawet o dużej średnicy.

Żyje w stadach rodzinnych, przez całe życie pozostaje monogamistą. Jego pokarm stanowią przybrzeżne krzewy, liście, kora, miękkie drewno.

Dawniej występował w całej Europie i środkowej Azji, dzisiaj jeszcze tylko w niektórych regionach Europy: Rodan, środkowa Łaba, południowa Norwegia, w Polsce na Suwalszczyźnie

Wydra, *Lutra lutra*, ssak ziemno-wodny zaliczany do rodziny łasicowatych, zamieszkuje brzegi i jeziora Europy i Azji. Osiąga długość ciała do 1 m, ogona do 60 cm, ciężar największych osobników dochodzi do 15 kg. Ciało wysmukłe, spłaszczone, głowa płaska, szeroka, niewielkie małżowiny uszne, kończyny krótkie z błonami pływającymi i pazurami, ogon silnie umięśniony, spiczasto zakończony. Otwory nosowe i uszne zamykane podczas nurkowania za pomocą specjalnych mięśni. Sierść gęsta, gładka, z gęstą, przylegającą podciótką puchową, stanowi nieprzemakalną okrywę ciała.

Aktywna głównie nocą, żyje samotnie w wykopanych przez siebie norach mających wejście pod wodą, chętnie zajmuje nory innych zwierząt ziemno-wodnych.

W razie braku pożywienia lub niepokoju wydra wędruje w poszukiwaniu nowych terytoriów. Poluje głównie na ryby i inne zwierzęta wodne, atakuje niekiedy ptaki i gryzonie, przy czym drobne ofiary zjada leżąc na grzbiecie na powierzchni wody, większe wyciąga na brzeg. Doskonale pływa i nurkuje.

Rzęsorek rzeczek, *Neomys fodiens* - ssak owadożerny z rodziny ryjówek. Długość ciała 7–9,5 cm, ogona 5–7 cm, waga 10–23 g. Futro aksamitne, z wierzchu ciemnoszare do czarnego, na brzuchu srebrzystoszare do białego, niekiedy także czarne, kolory ostro odgraniczone; uszy ledwo wystają z futerka; długi ogon ma na spodniej stronie kil z białych, szczeciniastych włosów; ; duże tylne nogi poszerzone owłosieniem.

Występuje w Europie poza Irlandią, Islandią i częścią basenu M. Śródziemnego, w strefie klimatu umiarkowanego Azji, w górach do wys. 2500 m n.p.m., spotykany w całej Polsce. Żyje w czystych, płynących lub stojących wodach o gęsto porośniętych brzegach. Prowadzi aktywny tryb życia w dzień i w nocy, zwykle żyje samotnie, wspaniale pływa i nurkuje, biega po dnie wody; poluje również na lądzie; kopie korytarze w nadbrzeżnych skarpach; gniazdo wyściela częściami roślin. Jego pokarm stanowią owady wodne, ślimaki, traszki, małe ryby.

Piżmak (*Ondatra zibethicus*) jest gryzoniem wielkości szczura, o krępym, niezgrabnym tułowi, dość dużą głowę osadzoną na bardzo krótkiej szyi. Czaszka jest szeroka i płaska, o wydatnych łukach jarzmowych. Uszy są małe, prawie ukryte w sierści, zaokrąglone, porośnięte krótkim, gęstym włosiem. Fałd skórny zamyka otwór słuchowy podczas nurkowania. Ucho usytuowane jest prawie na poziomie oka i nozdrzy, dość blisko oka. Oczy są małe, czarne, wysoko osadzone. Pysk typowy z kilkoma rzędami włosów czuciowych (wibrysów) na wargach. Rozdwojona górna warga umożliwia zamykanie otworu gębowego fałdami skórnymi w czasie pracy piżmaka pod wodą. Otwory nosowe, bocznie położone; również są zamykane w czasie nurkowania otaczającymi je chrząstkami. Kończyny przednie są krótkie, porośnięte futrem a po nadgarstek, poniżej którego pokryte są krótkim włosiem. Kończyny tylne są dwukrotnie większe od przednich. Boki długich palców i brzegi stóp porośnięte są szczecinkami, skutecznie zwiększającymi powierzchnię kończyn podczas pływania. Palce zakończone są długimi, od spodu wkłóconymi pazurkami, barwy od jasnożółtej do ciemnobrunatnej. Ogon jest długi, bocznie spłaszczony, mniej więcej w połowie sierpowato wygięty ku dołowi, pokryty rogowymi łuskami, z pomiędzy których wyrastają włosy czuciowe. Ułatwia on piżmakowi pływanie. Futro piżmaka jest gęste, lśniące, u poszczególnych osobników może mieć różne odcienie barwy brunatnej. Zwykle na grzbiecie jest ciemne, przechodzi w jaśniejsze na bokach i szarobrązowe na podbrzuszu. Warstwa puchowa jest srebrzystoszara. Samica ma 6 sutek piersiowych i 4 brzuszne.

Lis rudy (*Vulpes vulpes*) - ssak z rodziny psowatych. Należy do ssaków łowiskowych z rzędu drapieżnych. Występuje na terenie Polski. Poza Polską występuje w Azji, w Europie, Ameryce Północnej i północnej Afryce. Lis zajmuje ważne miejsce w kulturze Europy. Nie jest zagrożony wyginięciem. Żyje w tundrze, lasach liściastych i iglastych, na pustyniach, w górach jak i na obrzeżach miast. Lisy - cechy charakterystyczne: kończyny krótkie, lecz wytrzymałe, u niektórych podgatunków bardzo cienkie. Ubarwienie rudo-brązowe, spód jaśniejszy. Długi, puszysty ogon. Długi nos, uszy sterczące. Długość z ogonem do 150 cm. Długość ogona do 60 cm. Waga do 10 kg. Wysokość w kłębie do 50 cm. Odżywianie: małe ssaki, ptaki, ptactwo domowe, padlina, bezkręgowce, rośliny leśne, orzechy. Tryb życia: zwierzęta stadne, trzymają się hierarchii w stadzie. Aktywne po zmroku i w nocy. Dominuje samica, a także samiec, posiadają kilka podrzędných samic, należących do młodszych pokoleń. Podporządkowane samice pomagają najstarszej w opiece nad najmłodszymi osobnikami. Czasem obserwuje się rodziny lisie zorganizowane haremowo. Lisy podchodzą pod siedliska ludzi w celu poszukiwania pożywienia wśród odpadów lub ptactwa domowego. W biegu może osiągać szybkość 40 km/h. Rozmnażanie: dojrzałość płciową osiągają lisy pod koniec 1 roku życia. Ciąża trwa przez okres ok. 50-55 dni. W jednym miocie na świat przychodzi 1-10 szczeniąt. Młode ssą do 8 tygodnia, samodzielność osiągają po 3-5 miesiącach. Zagrożenia: lisy mogą być niebezpieczne z powodu możliwości roznoszenia wścieklizny, którą mogą zarażać inne zwierzęta oraz ludzi.

Norka amerykańska (*Mustela vison*) - Ojczyzną norki amerykańskiej jest Ameryka Północna. Do Europy sprowadzona została w latach 20-tych ubiegłego wieku ze względu na cenne futerko. W Polsce pierwsze osobniki tego gatunku pojawiły się w latach 30-tych. Niektórym norkom udało się zbiec z hodowli na fermach futrzarskich i dać początek dziko żyjącej populacji, jaka pojawiła się w wielu krajach Europy Zachodniej i środkowej oraz Skandynawii. Zbiegło się to w czasie z regresem rodzimej norki europejskiej. Norka amerykańska idealnie wpasowała się w opuszczony przez nią niszę ekologiczną - małego drapieżnika związanego ze środowiskiem

nadwodnym. Życie norki amerykańskiej, podobnie jak norki europejskiej, związane jest z wodą. Ma ona jednak dużo większą tolerancję środowiskową od swej europejskiej krewniaczki. Nie boi się bliskości człowieka, często spotyka się ją w pobliżu osad ludzkich, na łąkach kanałowych, a nawet w granicach miast. Nie unika również jezior ani stawów. Oprócz tego spotkać ją możemy nad brzegami najrozmaitszych cieków wodnych, od małych strumieni, poprzez kanały melioracyjne, po szerokie, wolno płynące rzeki. Pokarm norki amerykańskiej jest bardzo urozmaicony. Oprócz ssaków (karczowników, piśmaków i innych gryzoni oraz ssaków owadożernych) żywi się rybami, żabami, rakami, owadami i pokarmem roślinnym. Zapotrzebowanie pokarmowe jednego osobnika wynosi ponad 200 g mięsa na dobę. Prawdziwe spustoszenie może czynić w populacjach ptaków gniazdujących nad wodami, zarówno wybierając jaja, jak i owijając pisklęta oraz ptaki dorosłe.

Norka europejska - (Mustela lutreola) - Norka europejska pod względem budowy ciała zbliżona jest do tchórza, ale nieco mniejsza. Szyja jest prawie tak gruba jak głowa. Palce, szczególnie tylnych kończyn, są połączone dobrze rozwiniętą błoną pławną. Ogon mniej puszysty niż u tchórza, prawie tak długi jak połowa długości ciała. Ubarwienie z wierzchu jest ciemnobrunatne, spód ciała jaśniejszy. Na gardle lub piersiach biała plama o zmiennych rozmiarach i kształtach. Uszy są małe, zaokrąglone, białoobrzeżone. Górna warga jest zawsze biało obrzeżona. Ogon i kończyny ciemniejsze od reszty ciała. Norka żyje w zarośniętych brzegach zbiorników wodnych zarówno stojących jak i płynących. W górach dochodzi do 1500 m n.p.m. Podstawowy pokarm norki stanowią drobne ssaki, żaby, raki, ryby, owady wodne, w lecie okazjonalnie także dzikie ptactwo wodne i domowe. Zasięg geograficzny: norki europejskiej obejmował niegdyś Europę bez Anglii, Skandynawii, Włoch i Półwyspu Pirenejskiego. W Polsce gatunek ten prawdopodobnie jeszcze występuje. Ostatnie dane o występowaniu norki europejskiej w okolicach Elbląga pochodzą prawdopodobnie z 1926 r.

2023-08-25 12:43:26